

A-17610-13
10

ಕರ್ನಾಟಕ : ಮನರಾಜ್ಯೋಕ್ಷಣ ಮಾಲೆ

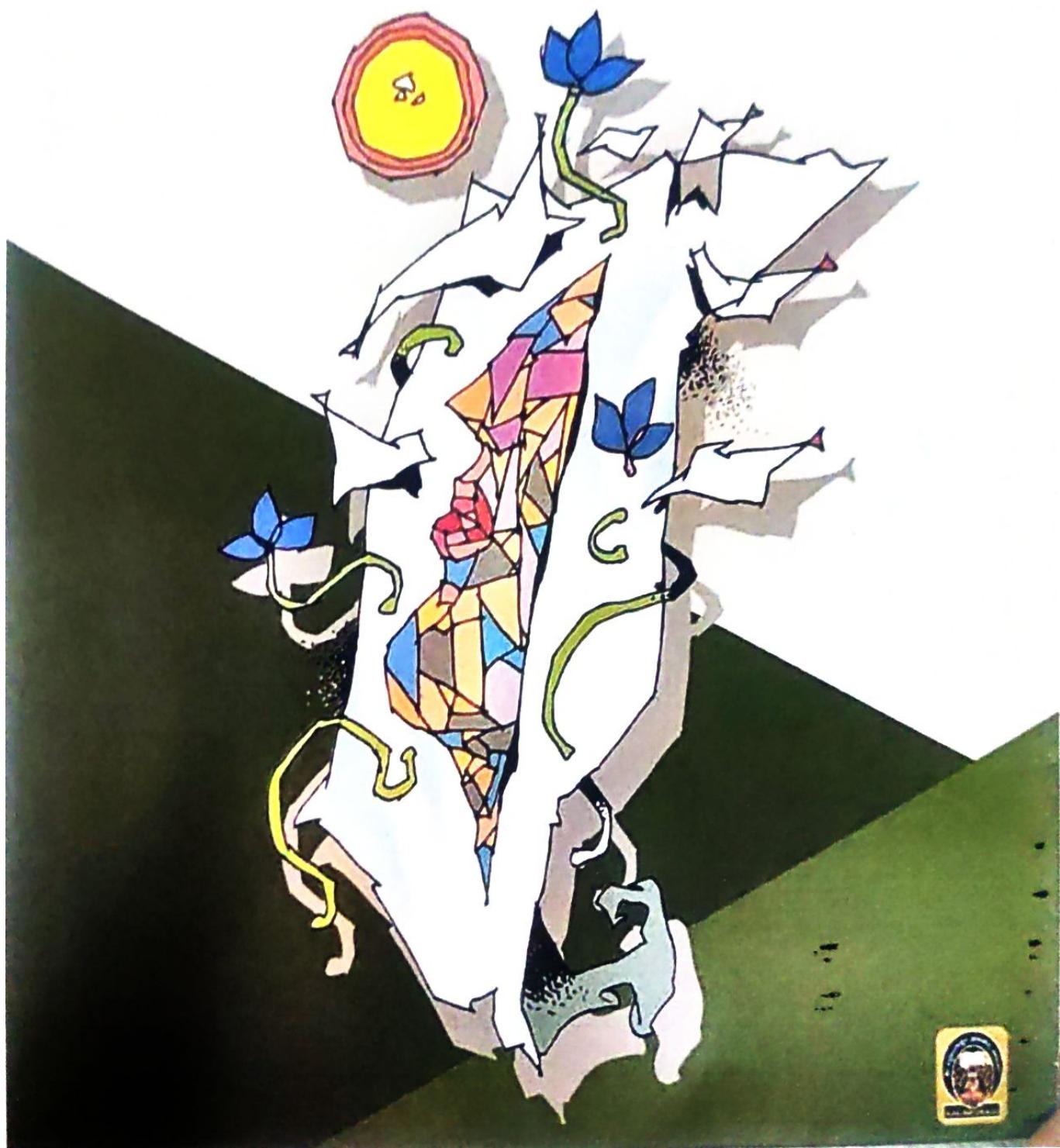
ಸಂಪುಟ-೮

ಕೃಷ್ಣ ಸಂಪನ್ಮೂಲ
ಡಾ. ಕಲ್ಯಾಂಗಾರಾದ ಡಿ. ಪಾಟೀಲ್

ಮಹಿಳಾ ಸರ್ಕಿರ್ತ್ಯ

ಸಂಪಾದಕರು
ಶ್ರೀಲಭಾ ಶರ್ಮಾಗೌಡ

ಪರಿಷಿ

• ಸಂಖ್ಯಾತಿಗಳ ಸುಧಿ	೩
• ಯೋಜನೆ ಸಂಶೋಧನೆ ಸುಧಿ	೮೨
• ಸಂಖ್ಯಾತಿಗಳ ಸುಧಿ	೮೯
• ಸೂಕ್ಷ್ಮತಿಗಳ ಸುಧಿ	೯೦
• ಸ್ವಾಧ್ಯಾತ್ಮಕ ಸುಧಿ	೯೧
೧. ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳಾ ಪ್ರತಿನಿಧಿಕರಣ : ಗೃಹಿಕೀಯ ನೇಲಿಗಳು - ಡಾ. ಶಿವಾನಂದ ವಿರಕ್ತಮುತ್ತ	೭೫
೨. ಪ್ರಾಚೀನ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆ - ಡಾ. ಲಿಂಗಾಂಕ್ತಿ ಗೋಸಾಲ	೪೦
೩. ಕರ್ಮಾಜಿತ್ವಾಗಂಧಾರದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯ ಪ್ರತಿಬಿಂಬ - ಡಾ. ಶಿವಗಂಗಾ ರುಮ್ಮಾ	೨೦
೪. ವಚನಕಾರ್ತಿಯರು : ಏಕ ವಚನಗಳು - ಡಾ. ರಣಧೀರ	೨೬
೫. ವಚನಕಾರ್ತಿಯರಲ್ಲಿ ವೈಚಾರಿಕ ಪ್ರಜ್ಞಾ - ಡಾ. ಶಿವಲೀಲಾ ಒಸವರಾಜ	೬೨
೬. ವಚನಕಾರ್ತಿಯರ ಅಧ್ಯಯನದ ನೇಲಿಗಳು - ಶ್ರೀಮತಿ ಸವಿತಾ ದಂಡೆ	೬೨
೭. ಕೇರಣನಾಕಾರ್ತಿಯರು - ಡಾ. ಶೈಲಜಾ ಹೊಪ್ಪರ	೧೦೨
೮. ಕೇರಣನಾಕಾರ್ತಿಯರಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆ - ಡಾ. ಶೀಲಾ ದಾಸ	೧೨೧
೯. ಮಹಿಳಾ ತತ್ವಪರಿಕಾರರು : ಸಾಮಾಜಿಕ ಆಯಾಮಗಳು - ಡಾ. ಮೀನಾಕ್ಷಿ ಬಾಳ	೧೨೬
೧೦. ಜನಪದ ಮಹಿಳೆಯ ಜೀವಪರ ಧ್ವನಿ - ಡಾ. ಶಾರದಾದೇವಿ ಜಾಥವ	೧೨೭

MAHILA SAHITYA (A Collection of articles)

Chief Editor

Editor

First Edition

Copyright

Pages

Price

Copies

Publisher

: Dr. Kalyanrao G Patil
Shallaja Sharanagouda

W/O Sri Chandrakant Reddy, # E8/1545/152
Bhavani Nagar, Nehru Ganj, Kalaburagi-4
Mob: 9036767333

: 2022

: This Edition Publisher's

: 456

: ₹ 410/-

: 1000

: Siddalinga B. Konek

Sri Siddalingeshwara Prakashana

Saraswathi Godamu

Kalaburagi - 585101.

Phone: 08472-226303,

Mob: 9448124431, 9880020808

: **978-93-91429-58-4**

ISBN

ಮಹಿಳಾ ಸಾಹಿತ್ಯ (ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ) : ಮುನರಾವಲೋಕನ ಮಾಲೆ ಸಂಪುಟ-9)

ಪ್ರಧಾನ ಸಂಪಾದಕರು : ಡಾ. ಕಲ್ಯಾಣರಾವ ಜಿ. ಪಾಟೀಲ್

ಸಂಪಾದಕರು : ಶೈಲಜಾ ಶರ್ಮಾಗೌಡ

W/Oಶ್ರೀ ಚಂದ್ರಕಾಂತ ರೆಡ್ಡಿ ನಂ. ೪೮/೧೫೪೫/೧೫೨

ಪೂಜಾರಿ ಮತದ ಸಮೀಪ, ಭವಾನಿ ನಗರ,

ನೇಹರುಗಂಡ, ಕಲಬುರಗಿ - ಅಲ್ಲಿ ೧೦೪

ಮೊಬೈಲ್: ೯೪೪೬೬೬೬೨೨೨೨

ಪ್ರಥಮ ಮುದ್ರಣ

: 2022

ಹಕ್ಕುಗಳು

: ಈ ಮುದ್ರಣದ ಹಕ್ಕು ಪ್ರತಾಶಕರದು

ಮಟಗಳು

: 456

ಚೆಲೆ

: ₹ 410/-

ಪ್ರತಿಗಳು

: 1000

ಪ್ರಕಾಶಕರು

: ಸಿದ್ಧಲಿಂಗ ಬಿ. ಕೌನೇಕ

ಶ್ರೀ ಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರ ಪ್ರಕಾಶನ

ಸರಸ್ವತಿ ಗೋದಾಮ, ಕಲಬುರಗಿ - ಅಲ್ಲಿ ೧೦೧

ಮುಖ್ಯಾತ್ಮಕ ವಿನ್ಯಾಸ

: ಸುಧಾಕರ ದಬ್ಬ

ಪುಸ್ತಕ ವಿನ್ಯಾಸ

: ಆರ್. ಎಸ್. ಶ್ರೀಧರ

ಮುದ್ರಕರು

: ೧೦ ಶತಕ ಗ್ರಂಥಾಲಯ ಬಂಗಳೂರು

ಮುಂದುಯರನ್ನ ಕಾಯಿಯಾಗಿ. ಬಂದತೆಯಾಗಿ, ಶ್ರೀಯಸಿಯಾಗಿ, ಸುರುವಾಗಿ, ದುರ್ಭಾಗಿ, ಪ್ರಕಾಶನಾಗಿ, ರಹಸ್ಯ ತ್ವಾಗಿ, ವಿರತನ, ವಿಶ್ವಲ್ಕಾರಿ, ಮುಂತಾದ ಏಿಧ ಮಗ್ನಿಟಿಂಡ್ ಮತ್ತಿನ ಒಮ್ಮೆ ಮುಖ್ಯ ಭಾಗವಾಗಿ ಚಿತ್ರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಸೋಧಾರಣಾ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ.

ಉವಾಯಾಗಿ, ಮಹಾಭಾರತ, ಭಾಗವತ, ಗೀತೆ, ದಶಾವತಾರಗಳು ಇರಿಸಿದ್ದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಮುಖ ಧಾರುಗಳು. ಇವೆಗಳಲ್ಲಿ ಏತೇವರಾಗಿ ಶೃಷ್ಟನ ಬಾಲ್ಯದ ರೀಲೀಗ್, ಹಾರಾಖಾಗೆ ಆಪ್ಯಾಯಮಾನವಾಗಿದೆ. ಶೃಷ್ಟನೊಂದಿಗೆ ಇನ್ನೊಂದು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಯಶಸ್ವಿ ಸತ್ತಿಳಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇಡೀ ಭಾಗವತದ ಪ್ರಸಂಗದಲ್ಲಿ ಯಶೋಧೀಯ ಮಾತ್ರ ಸತ್ತಿಳಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇಡೀ ಭಾಗವತದ ಅವಳ ಮಾತ್ರತ್ವ ಮುಗ್ದತೆ, ವಾತ್ಸಲ್ಯದ ಗುಣ ಆದರ್ಥಮಯವಾಗಿದೆ. ಶೃಷ್ಟನಿಗೆ ತಾಯಿ ದೇವಕಿಯಾದರು. ಮಾತ್ರತ್ವ ಕಂಡು ವಶವೂನ್ಯವಾಗಿದೆ. ಶೃಷ್ಟನಿಗೆ ತಾಯಿ ದೇವಕಿಯಾದರು. ಮಾತ್ರತ್ವ ಕಂಡು ಯಕ್ಷೇಧಯಲ್ಲಿ. ಸಾಕ್ಷಿತ ಭಗವಂತನನ್ನು ಮಗನಾಗಿ ಪಡೆದುಕೊಂಡರೂ ಸಾಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀಯಂತೆ ವ್ಯಾಪ್ತಿಲ ಪಡುತ್ತಾರೆ. ಮಗ ಬಹಳ ಹೊತ್ತು ಕಾಣದೆ ಹೋದರೆ

‘ಅಮ್ಮೆ ನಿಮ್ಮ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಶೃಷ್ಟನ ಕಂಡಿರೇನಮ್ಮೆ,

ಎಳ ಪುಳಿಯ ವನಮಾಲೆಯು ಕೊರಳೊಳು

ಮೋಧ ಷಿತಾಂಬರ ನಡುವಲೋಮ್ಮೆವ ಕಂದನ’ (ಮ.ವಿ)

ಎಂದು ಸುರುಪು ಹೇಳಿ ಮಡುಕುತ್ತಾರೆ. ಮನಿಗೆ ಬಂದ ಮಗನಿಗೆ

‘ಮೋಗದಿರಲೋ ರಂಗ ಬಾಗಿಲಿನಿಂದಾಚಿ

ಭಾಗವತರು ನಿನ್ನ ಬಿಡದಪ್ಪಿಕೊಂಬುವರು’

ರಿಷ್ಟ ನಾರಿಯರೆಲ್ಲ ಬಿಡದತ್ತಿಕೊಂಬುವರು’(ಮ.ವಿ) ಎಂದು ದುಷ್ಪರ ಕಣ್ಣ ದೀಕ್ಷಿಬಹುದೆಂದು ಭಯಪಡುತ್ತಾರೆ. ಆತನಿಗೆ ದೃಷ್ಟಿಗೆಯುತ್ತಾರೆ. ಮುಂದುವರೆದು ಆತ ಹೊರ ಹೋಗದಂತೆ ಬರಳಿಗೆ ಕಟ್ಟಿ ಹಾಕುವ ಪ್ರಸಂಗ, ತಲೆಗೆ ಎಣ್ಣೆ ಹಣ್ಣೆ ಆಯಷ್ವವಂತನಾಗು, ಅತಿಬಲವಂತನಾಗು. ಎಂದು ಹಾರ್ಡೆಸುವ ಪ್ರಸಂಗ ಏತೇವರಾಗಿ ಮಾಡಿಬಂದಿದೆ.

‘ಮುದ್ದುತಾರೋ ರಂಗ ಎದ್ದು ಬಾರೂ

ಕರ್ಮರದ ಕರಡಿಗೆಯ ಬಾಯೋಳೊಮ್ಮೆ’(ಮ.ವಿ)

ಎಂದು ಕಬ್ಬಾದ ಅವನ ಮುಖಿದಲ್ಲಿ ಕೆಂಪಾದ ಎಳಿಯ ತುಟಿ ಆಕೆಗೆ ಕುಂಪಮರ ಕರಡಿಗೆಯಂತೆ ಕಾಜುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಸ್ವಾರಸ್ಯವಾಗಿ ಮಗನನ್ನು ಘಣೀಂಸುತ್ತಾರೆ. ಗೋವಿಂದ ಸ್ತೀಯರು ಆಕೆಗೆ ದೂರು ತಂದರೆ. ಹೋಗಿರೆ ನೀವಲ್ಲ ಏನು ದೂರು ತಂದಿರುವರಿ’(ಮ.ವಿ) ಎಂದು ಮಗನ ಪರವಣಿಸುತ್ತಾರೆ. ‘ಮನಯೋಳಗಾಡೊ ಗೋವಿಂದ ನೇರೆ ಮನಿಗೆ ಹೋಗುವುದೇನು ಚಂದ’ (ಮ.ವಿ) ಎಂದು ನೀತಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇಂಥಾ ಪ್ರಸಂಗಗಳು ಎನ್ನುವಂತೆ ಸ್ವಾರಸ್ಯವಾಗಿ ಚಿತ್ರಿಸಿದ್ದಾರೆ.

मुख्य उपकरणों का निर्माण, तालिका वा
उत्तर भौगोलिकीय संस्करणों के बहुत
अधिक अवधारणाएँ देखने के लिए इस
प्रकाशन में विस्तृत विवरण दिए
जाएंगे। यहाँ लिखा गया वार्ता, वार्ता, एवं विवरण जिनमें
में विवरण दिए गए हैं, एवं विवरण दिए गए हैं,

‘मैंने उसीमें दोनों बालों का नाम

moniliforme Schlecht.

క్రిస్తు మరియు వ్యాపార ను సంపూర్ణ కింది.

10% total lesions compared with (n=1)

ಎಂದ್ರ ಹರಿಹರ್ಣ ಮತ್ತು ಗೋಪಾಲ ಕೃಷ್ಣ, ರಾಮಕೃಷ್ಣ, ಶಾರದಾ ಕೃಷ್ಣ ಮತ್ತು ಮಾನ್ಯ ಹರಿಹರ್ಣ ಮತ್ತು ಗೋಪಾಲ ಕೃಷ್ಣ.

‘ಮಹಾ ಬಾಹ್ಯರೇತಿಂದು, ದೀಪಿತ ಮಹಾ ದೀಪಿಗಳು.

and India by law, they must be used.

(26)

ಎಂಬಂತಹ ಅವೇಕ ಕೀರ್ತನೆಗಳು ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿವೆ.

ಹರಿದಾಸರು ಹರಿಯೇ ಸಂಪೂರ್ಣತ್ವದ್ವಿಂದು ಸಾರಿದ್ದರೂ ದಿನಾದ ದೊಡ್ಡಾಗಿ, ಕಡೆಗೆಳೆಸಿಲ್ಲ. ಶಾರತಮೈಕ್ಯವಾಗಿ ಸ್ಥಿರತ್ವದ್ವಾಙ್ಮಾವಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ್ವ, ಸರಸ್ವತಿ, ಧರ್ಮ, ವರ್ಷ, ಪುಣಿ, ನದಿದೇವತೆಗಳನ್ನು ಮನದುಂಬ ಹಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಮಹಾಭಾಷ್ಯ ಮತ್ತು ಪರಾಂಪರ್ಯ ಕೀರ್ತನೆಯ ಮಾಡಲು ಅರ್ಥಾಗಳು. ಪರಮಾತ್ಮೆ ದಿನಕೆ ಒಳಿನ್ನ ಮಾನವರಿಗೆ ನಡೆಸುವ ಪದ್ಧತಿ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಉತ್ತರ್ವ ಸುರಿಜಾದ ಕೋಶವೊಂದು ಅವು ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಾವಳಿನ್ನು ಸಾರುತ್ತೇ.

‘ಬಾಲೆ ಸಮುದ್ರತಳ ಭಾಗದ ದೇವ

ಬಾರೆ ಸಮುದ್ರತಳೆ ಬಹು ಕಡುಗಿದ್ದೀ, ಹೀಗೆಯಾ ಈಗಿನ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು
 (ಸಂಪಾದಿತ)

ಎಂದು 'ಮಂಗಳಾಂಗಿಯ ತರಳವ ಮೇಲೆ ಕುಟೀ ದಾ 'ಎಂದು ಕೇಂದ್ರಾಕ್ಷರ್ದೆ 'ಜಗವನುದ್ದರಿಸುತ್ತ ಜವದಿಂದ ದಾ' ಎಂದು ಕೇಂದ್ರಾಕ್ಷರ್ದೆ. ಭಕ್ತಾರ್ಥಿ ಶ್ವಾಸ ವ್ಯಾಗ್ಯ ನೀಡುವವರು ಇವರು. ಇವರು ಜರದ ಒತ್ತಾಬರ ಉತ್ತರಾಕ್ಷರ್ದೆ ಇಂದು ಅಧರಣಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿ ಮಂಗಳ ಪ್ರದಾನಾಗಿದ್ದಾರ್ಥಿಯಾದ ವರ್ಣಿಸುತ್ತಾರ್ದೆ. ಶ್ವಾಸ ಶ್ವಾಸ ಶ್ವಾಸ ಶ್ವಾಸ ಏಂಬ ಪರಮತ್ವಯಾಗಳಾಗಿರುವಾದ ಹಾರ್ಷಿಕಿಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

“ಪಾರ್ಫಿಟಿ ಪಾಲಿಸನ್ನು ಮಾನೀರನ್ನೆ(ಗೋವಿ) ಇವು ಭಕ್ತರ ಸಂಖ್ಯೆ ಗಜವುಖಿನ ತಾಯಿ, ಮನದಧಿಮಾನಿ, ಮೃಡವಂತರಂಗ ಧಾರಕ.

65

ಕರ್ನಾಟಕ ಮಹಿಳೆ

■ ಪ್ರಾ. ಶೇಲಾ ದಾಸ

ಸಮಾಜೋಧಾರ್ಮಿಕ ಚಿಂತನೆಗೆ ನೆಲೀಯಾದ ಹರಿದಾಸ ಸಾಹಿತ್ಯ ಭಾಷ್ಯಮಾರ್ಗಿಯೋ, ಇವನು ಅಗಿದೆ. ಹರಿದಾಸ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಮಧ್ಯಾಚಾರ್ಯರ ದ್ವೀಪ ಸಿದ್ಧಾಂತವೇ ಇವನು ಅಗಿದೆ. ವೈದಿಕ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಒಷ್ಟಿಕೊಂಡು ಹರಿದಾಸರು ಸಮಾಜವನ್ನು ಘೂಮಿಸುತ್ತಾಗಿದೆ. ವೈದಿಕ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ತಿರುಳ್ಳನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಜನಸಾಮಾಜಿಕ ಪ್ರವೇಶಿಸಿದರು. ವೇದವೇದಾಂತಗಳ ಸಾರವನ್ನು ತತ್ವಸ್ವಾಂಶದಲ್ಲಿ ಜನಸಾಮಾಜಿಕ ಪ್ರಾರೂಪಿಸಿದರು. ಕೀರ್ತನೆ, ಸುಖಾದಿ, ಉಗಾಭೋಗ, ತತ್ವಸ್ವಾಂಶದಲ್ಲಿ, ಮುಂದಿಗೆ, ಪಟ್ಟದಿ, ಆರುಣಿದರು. ಸಾಂಗತ್ಯ, ದಂಡಕ, ವೃತ್ತನಾಮ ಮುಂತಾದ ಜನಪದ ಲಯಗಳು ಇವರ ವಿಚಾರಾಭಿವೃತ್ತಿಗೆ ಸಾಂಗತ್ಯ, ದಂಡಕ, ವೃತ್ತನಾಮ ಮುಂತಾದ ಜನಪದ ಲಯಗಳು ಇವರ ವಿಚಾರಾಭಿವೃತ್ತಿಗೆ ಮಾಧ್ಯಮಗಳಾದವು. ಹರಿಕಥೆ, ಬಯಲಾಟದಂತಹ ದೃಶ್ಯ ಮಾಧ್ಯಮಗಳೂ ಪಾಲುಗೊಂಡವು.

ಮಧ್ಯಕಾಲೀನ ಯುಗದಲ್ಲಿಯ ಸಾಮಾಜಿಕ ವಿಷಯಗಳು ಹರಿದಂಸರಣ್ಯ ಸಮಾಜಮುಖಿಯನ್ನಾಗಿ ಪ್ರೇರೇಟಿಸಿದವು. ಬುದ್ಧಿಜೀವಗಳಿಂದ ಗುರುತಿಸಿಕೊಂಡ ಮಾನವರು ಅರಿಷತ್ತಾರ್ಥದಿ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಲೋಲಪರಾಗಿ ಹಾಳಾಗುತ್ತಿದ್ದರು. ರಾಜಮಹಾರಾಜರು ಯುದ್ಧವನ್ನು ಸಾರುತ್ತ ಪ್ರಜೆಗಳ ಬದುಕಿಗೆ ಮಾರಕರಾಗಿದ್ದರು. ಹರಿದಾಸರು ಮಾನವ ಜನ್ಮದ ನಶ್ವರತೆ ಮತ್ತು ಮಾನವ ಜನ್ಮದ ಸಾಧನಕೆಂಬೆಂದು ಚೆಳುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಅದರ ಪ್ರತಿಫಲವಾಗಿ ಹರಿದಾಸ ಸಾಹಿತ್ಯ ಬೆಳೆದು ಬೆಳ್ಳಲು ಜೀವನವನ್ನಾಗಿ ಮಾನವರಾಗಿದ್ದರು. ತಮ್ಮ ವಿಚಾರಗಳ ಬಂದಿತು. ಇಹದ ಬದುಕೆ ಪರಕ್ಕೆ ಸಾಧನವೆಂದು ಸಾರಿದರು. ತಮ್ಮ ವಿಚಾರಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಬೇಕಾಗುವ ಸೃಷ್ಟಿಯ ಸಮಸ್ತ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ವಿಷಯ, ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ತತ್ವಜ್ಯೋತಿಷ್ಟ ಶಿಕ್ಷಣದಿಂದ ಕೊಂಡುಕೊಂಡರು. ಅದಕ್ಕೆ ಮಹಿಳೆಯರು ಹೊರತಾಗಿಲ್ಲ.

ಹರಿದಾಸ ಸಾಹಿತ್ಯ ಭಕ್ತಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಭಕ್ತಿ ಎಂದರೆ ಆಧ್ಯಾತ್ಮದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಸರಿ. ಹಾಗೆ ನೋಡಿದರೆ ದಾಸ ಸಾಹಿತ್ಯವೇಲ್ಲವೂ ಭಕ್ತಿಯ ಪರ್ಯಾಯವಾಗಿ ಮಹಿಳಾ ಸಾಹಿತ್ಯ ಎಂದೇ ಹೇಳಬಹುದು. ತಾವು ನಂಬಿದ ದೃವಕ್ಕೆ ನಿಷ್ಠೆಯಿಂದ ಬದುಕುವುದು ಭಕ್ತನ ಮೊದಲ ಲಕ್ಷ್ಯ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಹರಿದಾಸರು ತಮ್ಮ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ

ರಂತ್ರೀ ಮಾಡುವವರು, ಮೋಸ ಮಾಡುವವರು, ವಿವರಿಸುವವರು, ಗುರುಹಿಯರಿಗೆ ಸೇವೆ ಮಾಡದವರು, ಉದುಗೆ-ತೊಡುಗೆಗೆ ಆಸೆಪಡುವವರು ಎಂದು ಮುಂತಾದ ನಾರಾತ್ಕ ಏಚಾರಗಳು ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತವೆ. ಅದರೊಂದಿಗೆ ಆತ್ಮೀಯಾರಕ್ಷಣೆ ಕಾರಣವಾಗಿದ್ದು ಎಂಬ ಸಕಾರಾತ್ಕ ಏಚಾರಗಳೂ ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿವೆ. ಸ್ವತಃ ಮರಂದರದಾಸರೆ 'ಹೆಂಡಕೆ ರಂತ್ರಿ ಸಾರಿರವಾಗಲಿ' ಎಂದು ಸ್ತುತಿಸುತ್ತಾರೆ. ವಾರ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಇಲ್ಲಾಗಲೂ ನಿಂದ ರಂತ್ರಿ ಸಾರಿರವಾಗಲಿ' ಎಂದು ಸ್ತುತಿಸುತ್ತಾರೆ. ವಾರ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಇಲ್ಲಾಗಲೂ ನಿಂದ ಮುತ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ 'ಇಂಥಾವಗ ಹೆಂಗ ಮನಸೋತೆ ಬಲು ಪಂಥವನಾಡಿದ ಜಗನ್ನಾತೆ' ಎಂದು ಲೈಂಗಿ ಒಳಮನಸ್ಸನ್ನು ಮಸಣದಲ್ಲಿ ವಾಸ ಮಾಡುವ ಹರನಿಗೆ ಹೇಗೆ ಒಲಿದೆ ಎಂದು ಪಾರ್ವತಿಯ ಒಳ ಮನಸ್ಸಿನ ಮೂಲಕ ಪ್ರಶ್ನಿಸುತ್ತಾರೆ. 'ಒಲ್ಲೆನಾ ವೈದಿಕ ಗಂಡನ್ನು ನಾಕಲಿ ಏಳಬೇಕು, ಉಪವಾಸ ಮಾಡಬೇಕು' ಎಂದು ಒಳ ಸಂಕಟಗಳನ್ನು ಮಾರ್ಪಿಕಾಗಿ ಉಂಟಾಗುತ್ತಾರೆ. ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲದ ಮಹಿಳೆಯ ಸಂಕಟ, ಪತಿಯ ಕಳೆದುಕೊಂಡ ವಿಧವೆಯ ಉಂಟಾಗುತ್ತಾರೆ. ಪತಿಯನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಂಕಟ, ಅಪಮಾನಕ್ಕೆ, ಭೋಷಣೆಗೆ ತುತ್ತಾದ ಸಂಕಟ. ಪತಿಯನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಂಕಟಕ್ಕೆ ದನಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಹೇಗೆ ಹರಿದಾಸರು ಸಮಾಜದ ನ್ಯಾನ್ಯಾತೆಯನ್ನು ಹೇಳುವಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರನ್ನೂ ಗಮನಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಯೋಕೋ ಭಿನ್ನರೂಪ ಎನ್ನವಂತೆ ಎಲ್ಲಾ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು-ಕೆಡಕು ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಅವರ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣುವ ಅಂದಿನ ಚಿತ್ರಣವನ್ನು ಅಂದಂದೆ ಬೆಳ್ಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಕಾಲದ ಧಾರ್ಮಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಮಿಶ್ಯಲ್ಲಿ, ಅಂದಿನ ಸಾಮಾಜಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ವಿನನ್ನು ದಾಖಲಿಸಬಹುದೋ ಅದೆಲ್ಲವನ್ನು ಬಿಡಿಬಿಡಿಯಾಗಿ ಕಟ್ಟಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅಪ್ಪಾರಾಮ್ಮಾ ಹೊಂದಿಸಿಕೊಂಡಿ ಇಡಿಯಾಗಿ ನೋಡುವ, ಮನಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಮತ್ತು ಮಹಿಳಾ ಸಂಖೇಪೀಕರಣ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸುವ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದೆ.

ಗ್ರಂಥಮೂರ್ತಿ :

- ೧) ಹರೇ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಕೀರ್ತನೆಗಳ ಸಂಪುಟ
-ಸಂ. ಮಾರ್ಣಿಂಧ ವಾದಿರಾಜಾಚಾರ್ಯ

గೂಡಣೆಯಾಗಿದ್ದು. ಕೋಯನ್ನು ಗೌರಿಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಮಾತಾಡಿ ಗೇರಿ ಮಾತ್ರಾ
ವಸುಧೀಯೋಳಿಗೆ ನಾ ಹೇಬಿಸಲಾರೆ ಗಸಗಸವ್ಯಾತಕೆ ತುಂಬಿಸು ಅರಗಿರೆ(ಶ್ರೀದ್ವಿಷಳಿ)
ಎಂದು ಒನ್ನೆಂಬುತ್ತಾರೆ. ಮರ್ಗಿಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಬಂದು ಅಸುರೀ ಶಕ್ತಿಯ ಸರ್ವಜ್ಞ
ಮಾಡುವ ಮಾರ್ತಿರಾಲಿಯೆಂದು ಪರಿಪರಿಯಾಗಿ ಸ್ತೋತ್ರಗೈಯಿತ್ತಾರೆ.
ಹೀಗೆ ಹಾಗೆ ಪ್ರಯವಾದವಳು. ಒಲ್ಲನೋ ಹರಿ ಕೊಳ್ಳಿಸೋ ಎಲ್ಲಾ ಸಾಧನಗಳಿಂದ
ರೂಪ ರಾಘವ ಮೊಚೆ" ಎಂದು ಹರಿದಾಸರು ತುಳಸಿಗೆ ಮಹತ್ವದ ಸ್ಥಾನ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ.
ಇನ್ನು ರಾಘವ ಮೊಚೆ ಎಂದು ಜನಿಸಿದ ಇವಳು ಎಲ್ಲವನ್ನು ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಪಾವನಗೋಳಿಸುವ ರೂಪ
ಇನ್ನುಡಿದ್ದಾರೆ.

'ಘೃಂಡಾವನ ದೇವ ನಮೋನಮೋ ಚಲ್ಲಿ ಮಂದರೋಂದ್ದಾರನ ಮನ
ಪ್ರಯಾಃ'(ಮುದಾ) ನಿನ್ನ ಪಾವನ ಉದಕ ಕುದಿಯಲು ಎಲ್ಲಾ ಪಾಪಗಳು ಕಳೆವಷ್ಟು,
ಎಷ್ಟು ಇವ್ವತ್ತೊಂದು ಖಲದವರಿಗೆ ವೈಕುಂಠ ಪದವಿ ದೂರೆಯುವುದು, ತುಳಸಿಯ
ಕಣಂಡಳು ಇಟ್ಟರೆ ದುರಿತ ರಾಶಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಂಜಿ ಓಡುವವು, ದೇವೀ ನಿಮ್ಮ ಮುಣ್ಣಿ
ತ್ವಾ ಎಂಬೆ' ಎಂದು ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.

ಭಾರತಿ ಭಕ್ತಿಯನು ಹೊಡುವುದು ಮಾರುತ ಸತಿ ನೀನು' (ಗೋ.ದಾ.)ಶುಭಕರಿ,
ಖಂಡಿ, ಖಂಗಳಿ ನಿರಂತರ ಹರಿಯ ನೆನೆವಂಧ ಭಾಗ್ಯವಕೊಡು ಎಂದು ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.
ಖಂಡಿ, ಖಂಗಳಿ ನಾಲಿಗೆ ಮೇಲೆ ಶಾರದಾದೇವಿ, ಕುಣಿದಾಡ ಎನ್ನ ನಾಲಿಗೆ ಮೇಲೆ
ಖಂಡಾಡ ಎನ್ನ ನಾಲಿಗೆ ಮೇಲೆ ಶಾರದಾದೇವಿ, ಕುಣಿದಾಡ ಎನ್ನ ನಾಲಿಗೆ ಮೇಲೆ
ಎಂದು ಸರಸ್ವತಿಗೆ ಶರಣಾಗತರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಗಂಗಾ, ಯಮುನೆ, ಸರಸ್ವತಿ, ಗೋದಾವರಿ,
ಎಂದು ಸರಸ್ವತಿಗೆ ಶರಣಾಗತರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು
ಸಮರ್ಪಿಸಿ ಕೃಷ್ಣ ಕಾವೇರಿ ಮುಂತಾದ ನದಿಗಳನ್ನು ಸ್ತುತಿಸುತ್ತಾರೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು
ಸಮರ್ಪಿಸಿ ಕೃಷ್ಣ ಕಾವೇರಿ ಮುಂತಾದ ನದಿಗಳನ್ನು ಸ್ತುತಿಸುತ್ತಾರೆ. ರಾಮಾಯಣದಲ್ಲಿ ಜಾಘನಮುಖಿಯಾಗಿ
ದೇವತಾಷ್ಠಾನದಲ್ಲಿಟ್ಟು ನೋಡುವುದರ ಮೂಲಕ ಅಂದಿನ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಜಾಘನಮುಖಿಯಾಗಿ
ಸ್ಥಾನಮಾನ ಪಡೆದುಕೊಂಡ ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ರಾಮಾಯಣದಲ್ಲಿಯ ಪಾತ್ರಗಳಾದ ಕೌಶಲ್ಯ, ಸೌಮಿತ್ರಿ, ಕೃಕೇಯಿ, ಸೀತೆ, ಶರ್ಮಿಳೆ
ಮಂಡೋದರಿ, ದೂರ್ಜನಪಿಣಿ, ತ್ರಿಜಟಾ, ಮಂಧರೆ ಮುಂತಾದ ಪಾತ್ರಗಳು ಆ ಕಾಲದ
ಮಹಾರಾಣೀಯರ ಪರಸ್ಪರಿಯನ್ನು, ಒಳಗೊಳ್ಳಿಗೆ ಕುದಿಯುವ ಅಸಹಾಯಕ ಮನಸ್ಸುಗಳ
ಪ್ರತೀಕವಾಗಿವೆ. ಮಹಾಭಾರತದ ಪಾತ್ರಗಳಾದ ಗಂಗೆ, ಸತ್ಯವತಿ, ಅಂಬೆ, ಅಂಬಿಕೆ,
ಅಂಬಾಲಿಕೆ, ಕುಂಡಿ, ಗಾಂಥಾರಿ, ಮಾದ್ರಿ, ದ್ರೋಪದಿ, ಸುಭದ್ರೆ, ಹಿಡಂಬಿ, ಭಾನುಮತಿ,
ರಾಜ್ಯಾಂತಿ, ಸತ್ಯಫಾಮ, ದಮಯಂತಿ, ಶಾಕಂತಲೆ, ಉತ್ತರೆ, ಮುಂತಾದ ಅನೇಕ ಪಾತ್ರಗಳನ್ನು
ಚಿತ್ರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇವರಲ್ಲರೂ ಸಿದಿದೇಳುವ ಮನೋಭಾವವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದರೂ ಮತ್ತೆ
ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಚಿತ್ರಿತರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಹರಿದಾಸ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಇನ್ನೊಂದು
ಮಂಗಳಾಗಿ ಸೋಡಿದರೆ ಬಹು ದೊಡ್ಡ ವಿಸ್ತೃಯದ ಪರದೆ ತರೆಯುತ್ತದೆ. ರಾಮಾಯಣದ
ಪಾತ್ರಗಳು ಆದರ್ಥವಾಗಿದ್ದರೆ ಮಹಾಭಾರತದ ಪಾತ್ರಗಳು ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಿ ಮನೋಭಾವ
ಉಳ್ಳಪಾತ್ರಗಳಾಗಿವೆ.

ಇನ್ನು ಪ್ರಾಸಂಗಿಕವಾಗಿ ಹೆಣ್ಣು ಮಾಯೆಯಾಗಿ, ಮೋಹಿನಿಯಾಗಿ, ಸಾಧನೆಗೆ
ಮಾರಕವಾಗುವಂತೆಯೂ ಚಿತ್ರಿತಳಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಮನೆ ಇಬ್ಬಾಗ ಮಾಡುವವಳು, ಪಂಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ